NÕUKOGU RAKENDUSOTSUS (EL) 2022/99,

25. jaanuar 2022,

millega muudetakse rakendusotsust (EL) 2020/1354, millega antakse Portugali Vabariigile määruse (EL) 2020/672 alusel ajutist toetust töötuseriski leevendamiseks COVID-19 puhanguga kaasnenud eriolukorras

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse nõukogu 19. mai 2020. aasta määrust (EL) 2020/672, millega luuakse COVID-19 puhanguga kaasnenud eriolukorras töötuseriski leevendamiseks pakutava ajutise toetuse Euroopa rahastu (TERA), ([1]) eriti selle artikli 6 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

(1) Portugali 11. augusti 2020. aasta taotluse alusel andis nõukogu rakendusotsusega (EL) 2020/1354 ([2]) Portugalile finantsabi laenuna, mille maksimaalne summa on 5 934 462 488 eurot ja maksimaalne keskmine tagasimaksetähtaeg 15 aastat, et täiendada Portugali riiklikke jõupingutusi leevendamaks COVID-19 puhangu mõju ning selle puhangu sotsiaal-majanduslikke tagajärgi töötajatele ja füüsilisest isikust ettevõtjatele.

(2) Portugali kasutatava laenu eesmärk oli rahastada lühendatud tööaja kavasid, samalaadseid meetmeid ja tervisemeetmeid, nagu on osutatud rakendusotsuse (EL) 2020/1354 artiklis 3.

(3) COVID-19 puhang on halvanud olulise osa Portugali tööjõust. See on kaasa toonud Portugali avaliku sektori kulude korduvalt järsu ja olulise suurenemise seoses Portugali rakendatud uute meetmetega: erakorraline toetuskava füüsilisest isikust ettevõtjatele, töötajatele, kellel puudub juurdepääs muudele sotsiaalkaitsemehhanismidele, juhtidele, kelle sissetulekut on COVID-19 pandeemia oluliselt mõjutanud, loovisikute, autorite, tehnikute ja muude loomevaldkonna spetsialistide sotsiaaltoetuskava ning täiendavate tervishoiutöötajate palkamine ja ületunnitöö riiklikus tervishoiuteenistuses, et aidata lahendada pandeemiaga seotud probleeme.

(4) COVID-19 puhang ja erakorralised meetmed, mida Portugal on võtnud 2020. ja 2021. aastal, et ohjeldada puhangut ning leevendada selle sotsiaal-majanduslikke ja tervisega seotud tagajärgi, on avaldanud ja avaldavad endiselt ränka mõju riigi rahandusele. Portugali valitsemissektori eelarvepuudujääk ja võlg olid 2020. aasta lõpuks vastavalt 5,8 % ja 135,2 % sisemajanduse koguproduktist (SKP). Komisjoni 2021. aasta sügisprognoosi kohaselt peaksid Portugali valitsemissektori eelarvepuudujääk ja võlg vähenema 2021. aastal vastavalt 4,5 %-le ja 128,1 %-le SKPst ning Portugali SKP peaks 2021. aastal suurenema 4,5 %.

(5) 9. detsembril 2021 taotles Portugal liidult seda, et täiendataks loetelu meetmetest, mille jaoks anti rakendusotsusega (EL) 2020/1354 rahalist abi, et jätkuvalt täiendada 2020. ja 2021. aastal tehtud riiklikke jõupingutusi, millega leevendada COVID-19 puhangu mõju ning reageerida sotsiaal-majanduslikele tagajärgedele, mida puhang avaldab töötajatele ja füüsilisest isikust ettevõtjatele, eelkõige puudutab see põhjendustes 6 ja 7 osutatud meetmeid.

(6) Portugali 9. detsembri 2021. aasta taotluses osutatud „31. detsembri 2020. aasta seadusega nr 75-B/2020“ ja sellele järgnenud valitsuse „25. jaanuari määrusega nr 19-A/2021“ kehtestati erakorraline toetuskava füüsilisest isikust ettevõtjate, muude sotsiaalkaitsemehhanismideta töötajate ja juhtide jaoks, kelle sissetulekut on COVID-19 pandeemia oluliselt mõjutanud. Füüsilisest isikust ettevõtjatele hüvitatakse meetme kaudu töötajate igakuise sissetuleku vähenemine kahe kolmandiku ulatuses, lähtudes viimase kvartali kasumiaruandes näidatud kuu

([1]) ELT L 159, 20.5.2020, lk 1.

([2]) Nõukogu 25. septembri 2020. aasta rakendusotsus (EL) 2020/1354, millega antakse Portugali Vabariigile määruse (EL) 2020/672 alusel ajutist toetust töötuseriski leevendamiseks COVID-19 puhanguga kaasnenud eriolukorras (ELT L 314, 29.9.2020, lk 49).

keskmise sissetuleku ja 2019. aasta kuu keskmise sissetuleku vahest ja seades hüvitise ülempiiriks 501,16 eurot. Rahastamiskõlblikud on füüsilisest isikust ettevõtjad, kelle sissetulek ajavahemikus 2020. aasta märtsist detsembrini oli võrreldes 2019. aastaga vähemalt 40 % väiksem. Töötajatele, kellel puudub juurdepääs muudele sotsiaalkaitsemehhanismidele, nähakse meetmega ette: i) töötajate puhul hüvitis, mis võrdub igakuise kontrollväärtuse 501,16 eurot ja vastava leibkonna täiskasvanud liikmete keskmise kuupalga vahega; ii) füüsilisest isikust ettevõtjate puhul hüvitis, mis võrdub kahe kolmandikuga töötaja igakuise sissetuleku vähenemisest, lähtudes sissetuleku kvartali kasumiaruandes näidatud kuu keskmise sissetuleku ja 2019. aasta kuu keskmise sissetuleku vahest ja seades hüvitise ülempiiriks 501,16 eurot. Juhtidele antakse meetme abil hüvitist, mis võrdub kas nende keskmise kuusissetulekuga, kui see on väiksem kui 1,5-kordne Portugali sotsiaaltoetuste indeks (438,81 eurot 2021. aastal), või kahe kolmandikuga nende keskmisest igakuisest võrdlussissetulekust, kui see on nimetatud määraga võrdne või sellest suurem. Abikõlblikud on juhid, kelle äritegevus on olnud COVID-19 pandeemia tõttu ajutiselt peatatud või kes on toetustaotlusele eelnenud 30 päeva jooksul eelmise aasta sama kuu või sellele perioodile eelnenud kahe kuu keskmisega võrreldes kaotanud vähemalt 40 % tulust. Kõigil juhtudel on hüvitise alampiir 50 eurot või 50 % igakuisest kindlaks tehtud sissetuleku vähenemisest, kui sissetuleku vähenemine jääb vahemikku, mis vastab 50 % – 100 % Portugali sotsiaaltoetuste indeksist, või 219,40 euroni, kui sissetulek väheneb nimetatud indeksist suuremal määral.

(7) Ministrite nõukogu „6. juuni resolutsiooni nr 41/2020“ lisa ja sellele järgnenud valitsuse „3. augusti määruse nr 180/2020“ ja valitsuse „15. veebruari määrusega nr 37-A/2021“, millele on osutatud Portugali 9. detsembri 2021. aasta taotluses, kehtestatakse sotsiaaltoetuskava loovisikutele, autoritele, tehnikutele ja muudele loomevaldkonna spetsialistide. Kavaga nähakse ette hüvitis summas, mis võrdub Portugali sotsiaaltoetuste indeksiga (438,81 eurot).

(8) Portugal on võtnud kasutusele ka mitu uut tervisega seotud meedet, mida ta on COVID-19 puhanguga võitlemiseks rakendanud, eelkõige põhjenduses 9 osutatud meetmed.

(9) Portugali 9. detsembri 2021. aasta taotluses osutatud „13. märtsi dekreetseadusega nr 10-A/2020“ ja sellele järgnenud „2. veebruari dekreetseadusega nr 10-A/2021“ on nähtud ette täiendavate tervishoiutöötajate palkamine ja ületunnitöö riiklikus tervishoiuteenistuses, et aidata lahendada pandeemiaga seotud probleeme. Muu hulgas lihtsustati selleks haldusmenetlust, mille alusel töötajaid tähtajalise lepinguga riiklikku tervishoiuteenistusse tööle võetakse, ning alates COVID-19 pandeemia algusest on võetud tööle lisaarste ja -õdesid. Lisaks peatati riiklikus tervishoiuteenistuses riigiteenistujate ületunnitööle kehtestatud seaduslikud piirangud ning COVID-19 pandeemiaga toimetulekuks võimaldati vajaduse korral korraldada vahetusi eriarstide ja õdede lisatöö abil.

(10) Portugal vastab määruse (EL) 2020/672 artiklis 3 sätestatud finantsabi taotlemise tingimustele. Portugal on esitanud komisjonile asjakohased tõendid selle kohta, et riiklike meetmete tõttu, mida on võetud COVID-19 puhangu sotsiaalmajandusliku mõju leevendamiseks, on tegelikud ja kavandatud avaliku sektori kulud alates 1. veebruarist 2020 suurenenud 5 934 462 488 euro võrra. See on järsk ja oluline suurenemine, sest see on seotud uute riiklike meetmetega, mis on otseselt seotud lühendatud tööaja kavade ja samalaadsete meetmetega, millega on hõlmatud oluline osa Portugali ettevõtjatest ja tööjõust.

(11) Kooskõlas määruse (EL) 2020/672 artikliga 6 on komisjon Portugaliga konsulteerinud ning veendunud, et avaliku sektori tegelikud ja kavandatud kulud on järsult ja oluliselt suurenenud otseselt seoses COVID-19 puhangu tõttu rakendatavate lühendatud tööaja kavade ja muude samalaadsete meetmete ning asjakohaste tervisemeetmetega, mida on kirjeldatud 9. detsembri 2021. aasta taotluses.

(12) Portugali taotletud tervisemeetmete, sealhulgas põhjenduses 9 osutatud täiendavate tervisemeetmete summa on kokku 1 513 823 304 eurot.

(13) Rakendusotsusega (EL) 2020/1354 juba antud finantsabi peaks seega hõlmama ka Portugali rakendatud uusi meetmeid, millele on osutatud põhjendustes 6, 7 ja 9.

(14) Käesolev otsus ei tohiks piirata ühegi sellise menetluse tulemust, mis võidakse algatada seoses siseturu toimimise moonutamisega, eelkõige aluslepingu artiklite 107 ja 108 alusel. See ei vabasta liikmesriike aluslepingu artikli 108 kohasest kohustusest teatada komisjonile võimalikest riigiabi juhtudest.

(15) Portugal peaks komisjoni korrapäraselt teavitama kavandatud avaliku sektori kulutuste tegemisest, et komisjon saaks hinnata, millises ulatuses on Portugal neid kulutusi teinud.

(16) Finantsabi andmise otsuse tegemisel on arvesse võetud Portugali olemasolevaid ja eeldatavaid vajadusi ning vastavalt määrusele (EL) 2020/672 teiste liikmesriikide juba esitatud või esitatavaid finantsabi taotlusi, kohaldades samal ajal võrdse kohtlemise, solidaarsuse, proportsionaalsuse ja läbipaistvuse põhimõtteid,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Rakendusotsust (EL) 2020/1354 muudetakse järgmiselt.

1) Artikkel 3 asendatakse järgmisega:

„*Artikkel 3*

Portugal võib rahastada järgmisi meetmeid:

a) „12. veebruari seaduse nr 7/2009“ artiklitega 298–308 ette nähtud toetus töölepingute säilitamiseks töö ajutise katkestamise või tavapärase tööaja vähendamise korral;

b) „26. märtsi dekreetseadusega nr 10-G/2020“ ja „19. juuni dekreetseaduse nr 27-B/2020“ artikliga 2, mida on muudetud „31. detsembri seaduse nr 75-B/2020“ artikliga 142, ette nähtud uus ja lihtsustatud eritoetus töölepingute säilitamiseks töö ajutise katkestamise või tavalise tööaja vähendamise korral;

c) „26. märtsi dekreetseaduse nr 10-G/2020“ artikli 5 lõikes 2 ja artiklites 7–9 ette nähtud kutseõppe eriprogrammid töölepingute säilitamiseks töö ajutise katkestamise või tavalise tööaja lühendamise korral;

d) „19. juuni dekreetseaduse nr 27-B/2020“ artikli 4 lõigetega 1–7 ja 10–12 ning artikliga 5 ning „30. juuli dekreetseaduse nr 46-A/2020“ artiklis 14-A, mis on lisatud „15. jaanuari dekreetseaduse nr 6-C/2021“ artikliga 4 ning mida on täpsustatud „valitsuse 14. mai määrusega nr 102-A/2021“, ette nähtud uus eritoetus ettevõtjatele äritegevuse jätkamiseks;

e) „19. juuni dekreetseaduse nr 27-B/2020“, mida on muudetud „14. augusti dekreetseadusega 58-A/2020“, artikliga 3 ette nähtud uus sissetuleku stabiliseerimise lisatoetus töötajatele, kes saavad kas punktides a, b ja c osutatud toetust töölepingute säilitamiseks töö ajutise katkestamise või tavalise tööaja lühendamise korral;

f) „30. juuli dekreetseadusega nr 46-A/2020“, mida on muudetud „31. detsembri seaduse nr 75-B/2020“ artikliga 142, ette nähtud uus ja järkjärguline eritoetus töölepingute säilitamiseks tavalise tööaja ajutise vähendamise korral;

g) „13. märtsi dekreetseaduse nr 10-A/2020“ artiklitega 26–28A, mida on muudetud „7. mai dekreetseaduse nr 20-C/2020“ artikliga 5, ja „31. märtsi seaduse nr 2/2020“ artikliga 325-G, mis on lisatud „24. juuli seaduse 27-A/2020“ artikliga 3, ette nähtud uus eritoetus füüsilisest isikust ettevõtjatele, mitteametlikele töötajatele ja tegevjuhtidele;

h) „13. märtsi dekreetseaduse nr 10-A/2020“ artikliga 23 ette nähtud peretoetus töötajatele, kes ei saa töötada, sest neil on vaja abistada oma alla 12aastaseid lapsi või teisi ülalpeetavaid;

i) „valitsuse 17. märtsi määrusega nr 3485-C/2020“, „10. aprilli määrusega nr 4395/2020“ ja „28. mai määrusega nr 5897-B/2020“ ette nähtud eritoetus koolitajate töölepingute säilitamiseks seoses kutseõppe peatamisega;

j) Assooride autonoomse piirkonna tööhõivega seotud piirkondlikud meetmed, mis on ette nähtud „Assooride piirkondliku valitsuse volikogu 8. aprilli resolutsiooniga nr 97/2020“, „Assooride piirkondliku valitsuse volikogu 28. aprilli resolutsiooniga nr 120/2020“, „Assooride piirkondliku valitsuse volikogu 5. mai resolutsiooniga nr 128/2020“, „Assooride piirkondliku valitsuse volikogu 5. mai resolutsiooniga nr 129/2020“, „Assooride piirkondliku valitsuse volikogu 15. juuli resolutsiooniga nr 195/2020“, „Assooride piirkondliku valitsuse volikogu 15. juuli resolutsiooniga nr 196/2020“ ja „Assooride piirkondliku valitsuse volikogu 17. juuli resolutsiooniga nr 200/2020“;

k) Madeira autonoomse piirkonna piirkondlikud tööhõivega seotud meetmed, mis on ette nähtud „Madeira piirkondliku valitsuse 13. märtsi resolutsiooniga nr 101/2020“ ja „Madeira piirkondliku valitsuse asejuhi ning sotsiaalse kaasatuse ja kodakondsuse piirkondliku sekretariaadi 22. aprilli määrusega nr 133-B/2020“;

l) „13. märtsi dekreetseaduse nr 10-A/2020“ artikliga 19 ja „31. märtsi seaduse nr 2/2020“ (mis on lisatud „24. juuli seaduse nr 27-A/2020“ artikliga 3) artikliga 325-F ette nähtud toetus töötajatele ja füüsilisest isikust ettevõtjatele, kes on profülaktilises isolatsioonis;

m) „3. märtsi valitsuse määruses nr 2875-A/2020“, „13. märtsi dekreetseaduse nr 10-A/2020“ artiklis 20 ja „31. märtsi seaduse nr 2/2020“ (mis on lisatud „24. juuli seaduse nr 27-A/2020“ artikliga 3) artikliga 325-F ette nähtud haigushüvitis COVID-19-sse haigestumise korral;

n) isikukaitsevahendite ostmine kasutamiseks töökohtadel, eelkõige riiklikes haiglates, nagu on ette nähtud Portugali terviseameti „6. mai normiga nr 012/2020“, mida on muudetud 14. mail 2020, ja „10. juuli normiga nr 013/2020 “, mida on muudetud 23. juunil 2020, ning asjaomastes ministeeriumides, omavalitsusasutustes ning Assooride ja Madeira autonoomses piirkonnas, nagu on ette nähtud „13. märtsi dekreetseaduse nr 10-A/2020“ artikliga 3“;

o) „13. märtsi dekreetseaduse nr 10-A/2020“ artikliga 9 ette nähtud koolihügieeni kampaania;

p) riiklike haiglate haiglaravil viibivate patsientide ja töötajate ning hooldekodude ja lastehoiuasutuste töötajate testimine COVID-19 suhtes, nagu on eelkõige ette nähtud Portugali terviseameti „6. mai normiga nr 012/2020“, mida on muudetud 14. mail 2020, ja Portugali terviseameti „10. juuli normiga nr 013/2020“, mida on muudetud 23. juunil 2020;

q) uus erihüvitis riikliku tervishoiuteenistuse töötajatele, kes on kaasatud võitlusesse COVID-19 puhanguga, nagu on ette nähtud „31. märtsi seaduse nr 2/2020“ artikliga 42-A, mis on lisatud „24. juuli seaduse nr 27-A/2020“ artikliga 3 ja „31. detsembri seaduse nr 75-B/2020“ artikliga 291;

r) erakorraline toetuskava füüsilisest isikust ettevõtjatele, töötajatele, kellel puudub juurdepääs muudele sotsiaalkaitsemehhanismidele, ja juhtidele, kelle sissetulekut on COVID-19 pandeemia oluliselt mõjutanud, nagu on ette nähtud „31. detsembri seaduse nr 75-B/2020“ artiklis 156 ja mille suhtes kohaldatakse kõnealuse artikli punkti 2 alapunkte c–f, nagu on üksikasjalikult täpsustatud valitsuse „25. jaanuari määruses nr 19-A/2021“;

s) loovisikute, autorite, tehnikute ja muude loomevaldkonna spetsialistide sotsiaaltoetuskava, mis on ette nähtud ministrite nõukogu „6. juuni resolutsiooni nr 41/2020“ lisa punktis 2.5.1, mida on täpsustatud valitsuse „3. augusti määruse nr 180/2020“ artiklites 10–12 ja laiendatud valitsuse „15. veebruari määruse nr 37-A/2021“ lisa artiklitega 5–7;

t) täiendavate tervishoiutöötajate palkamine ja ületunnitöö riiklikus tervishoiuteenistuses, et aidata lahendada pandeemiaga seotud probleeme, nagu on ette nähtud „13. märtsi dekreetseaduse nr 10-A/2020“ artiklis 6 ja „2. veebruari dekreetseaduse nr 10-A/2021“ artiklites 4–8.“

2) Artikkel 4 asendatakse järgmisega:

„*Artikkel 4*

1. Portugal teavitab komisjoni kavandatud avaliku sektori kulutuste tegemisest hiljemalt 30. märtsil 2021 ja seejärel iga kuue kuu tagant, kuni kavandatud avaliku sektori kulutused on täielikult tehtud.

2. Kui artiklis 3 osutatud meetmed põhinevad kavandatud avaliku sektori kulutustel ja nende suhtes on kohaldatud rakendusotsust, millega muudetakse käesolevat otsust, teavitab Portugali komisjoni kavandatud avaliku sektori kulutuste tegemisest kuue kuu jooksul pärast kõnealuse rakendusotsuse muutmise otsuse vastuvõtmise kuupäeva ja seejärel iga kuue kuu tagant, kuni avaliku sektori kulutused on täielikult tehtud.“

Artikkel 2

Käesolev otsus on adresseeritud Portugali Vabariigile.

Käesolev otsus jõustub selle adressaadile teatavakstegemise päeval.

Brüssel, 25. jaanuar 2022

Nõukogu nimel
eesistuja
C. BEAUNE